

Łowicka Hanna

JL. VII.

Moje wspomnienia z tajnego nauczania

Podczas okupacji Niemcy kręcali się nad nami w straszny sposób. Najwięcej jednak katowali dzieci. Matkom zabierali niemowlęta i wywozili je w jedną stronę, gdy tymczasem matki zostały wywożone w drugą. Straszna była rozpacza matek, które musiały rozstawać się ze swoimi powiechami. Niemcom było jeszcze tego za mało. Zamykali więc szkoły, albo nie pozwolili uczyć się dzieciom historii i geografii. W niektórych szkołach wprowadzali nawet język niemiecki, a dzieciom nie było wolno mówić ojczystym językiem, tylko po niemiecku. Dzieci mimo to nie kładły się. Odważniejsi z nauczycieli z narażeniem własnego życia potajemnie wołali je do siebie, opowiadali im o Polsce, o dawnych jej bohaterach. Dzieci z chęcią chodziły na te f.z.w. komplety tajnego nauczania. Przynosiły ze sobą książki do historii, geografii i języka polskiego ukryte pod bluzą czy kurtką i małe dziecięce sanduszko było radością, gdy swab przechodził koło niego nie zwracając uwagi, a napełniało się trwożą kiedy zatrzymywał je pytając; gdzie mieszka? dokąd idzie? po co? Czasem takie użycie wygodało, że idzie na lekcję, a wtedy aresztowano nauczyciela, udzielał lekcji i rodziców dziecka, że posyłał je na naukę niedozwolonych przedmiotów. Nie zniechęcało to pozostałych nauczycieli, którym wytrwale pracowali na swoim posterunku żołnierskie walczyli po lasach z bronią w ręku, przelewali swą krew, abyśmy mieli wolną Ojczyznę, a nasi nauczyciele uczyli

młodzieży, wiedząc że w Polsce potrzeba ludzi mądrych i
conych. Kiedy nadchodziły jakieś święta narodowe, nauczył
wyciągać z ukrycia portret Piłsudskiego, albo Godło naszego
państwa, a dzieci przystrojone w chorągiewkami biało-czer-
wymi. W taki dzień nie było nauki. Nauczyciel siadał z dziećmi przy
portretem i opowiadał o dawnych czasach i o tym jak młodzi
broniła Polski przed najazdem i przelewała za nią swoją krew.
Bardziej lubiały dzieci słuchać jak nauczyciel opowiadał o
Orlątach i o harcerzach. Wówczas w młodej kapłance
wie snuły się marzenia o brojnej walce o Polskę i wolność.